

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

PASTABOS
(teikiamos darbo tvarka)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR.VIII-1316
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO + LYDINČIŲJŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

2022-09-09

2022-07-25

Įvertinusi Projektų atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams (dėl laiko stokos netikrintos nuorodos į kitus to paties įstatymo ar kitų įstatymų straipsnius, taip pat netikrinta visuma įstatymų, kurie taip pat turėtų būti keičiami), teikiu šias pastabas ir pasiūlymus:

Bendro pobūdžio pastabos:

1. **Dėl darbo apmokėjimo reglamentavimo** – keli esminiai pastebėjimai:

1) Aiškinamajame rašte nurodoma, kad planuojami du etapai (vienas nuo 2023 m., kitas - nuo 2024 metų). Paanalizavus projektus – konstatuotina, kad esminiai dalykai „suvelti“, „supainioti“, teisinis reguliavimas neaiškus, klaidinantis. Silpna vieta projektuose - dėl II etapui paliktų institucijų - iš viso neaišku, kaip, kokie ir kur nustatyti pareiginės algos baziniai dydžiai bus taikomi Vadovybės apsaugos tarnybos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, žvalgybos pareigūnų, prokurorų, statutinių valstybės tarnautojų pareiginėms algoms, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginėms algoms (atlyginimams), karių tarnybiniais atlyginimams, įstatymų pagrindais sudarytų komisijų narių atlygiams apskaičiuoti 2023 metams, įvertinant be kita ko tai, kad **nėra atskiriami (keičiami) bazinių dydžių pavadinimai 2023 ir 2024 metams – subjektų ratas yra tas pats???** (nekeičiamos nuorodos į *Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintą atitinkamų metų valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį*, (pvz., Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo 52 straipsnis, Vadovybės apsaugos tarnybos įstatymo 45 straipsnis ir kt. įstatymai). Kadangi 2023 metams nekeičiami pareiginės algos koeficientai specialiuosiuose įstatymuose – tai teoriškai galima traktuoti, kad pagal bazinio dydžio pavadinimą, naujasis 2023 metų bazinis dydis galėtų būti pritaikomas ir valstybės pareigūnams, kurie turi nustatytus koeficientus pagal naują 2023 m. galiojantį bazinį dydį (neaiškus reguliavimas aiškinamas paprastai darbuotojų naudai). Manau, kad šiuo atveju, išeitis būtų turėti skirtingų pavadinimų bazinius dydžius su skirtingu įsigaliojimu (vienas - nuo 2023 m., kitas - nuo 2024 m.), keisti ir valstybės pareigūnų specialiuosiuose įstatymuose (kurie be kita ko, yra keičiami kitais aspektais ir teikiami kaip lydinantieji, reikėtų tik papildyti atitinkamomis nuostatomis) bazinių dydžių pavadinimus jau dabar – nuo 2023 m., t.y. nustatant aiškų reguliavimą 2023 metams.

Atkreipiu dėmesį, kad dėl šio aspekto turėtų būti keičiami ir kiti įstatymai, kurie nėra siūlomi keisti, pvz., **Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo**

apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas ir daugelis kt. įstatymų (sistemiškai pasižiūrėkite kuriuos įstatymus dar reikia keisti).

Taip pat žr. pastabas dėl Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio įstatymo projekto.

2) **Didelės DU (pareiginės algos koeficientu) disproporcijos** (kurių pagrindimo aiškinamajame rašte nėra ar yra labai minimalus):

- tarp įstaigų vadovų ir karjeros valstybės tarnautojų;

- VTĮ projekto 1 priede mažiausi koeficientai dėstomi nesistemiškai, nelaipsniškai (lyginant su šalia esančiomis pareigybių grupėmis, pvz., „šuo“ tarp 3 ir 4 grupės). Be to, retorinis klausimas – ar rengėjams atrodo normalu, kad valstybės tarnyboje nemažai daliai valstybės tarnautojų nustatomas žemiausias pareiginės algos koeficientas (teoriškai toks darbo užmokestis gali būti nustatytas ir įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje) mažesnis negu VDU (su individualiomis įmonėmis, kurios be kita ko, pačios deklaruodamos DU, „neparodo“ tikrosios padėties) - žr. VTĮ 1 priedo 5-9 pareigybių grupes? Įvertinant tai, kad VTĮ projekte iš esmės dar ir naikinamos garantijos valstybės tarnautojams, valstybės tarnyba taps dar labiau nepatraukli;

- tarp valstybės tarnautojų, darbuotojų, dirbančių skirtingose institucijose, pvz., Valstybės kontrolės įstatymo pakeitimo projekte siūloma - *Valstybės kontrolės darbuotojų, išskyrus Valstybės kontrolės darbuotojus, kurie atlieka ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijas, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas negali būti didesnis kaip 2,77. Valstybės kontrolės darbuotojų, kurie atlieka ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijas, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas negali būti didesnis kaip 2,60. Valstybės kontrolės darbuotojų, kurie atlieka ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijas, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas negali būti didesnis kaip 2,25* (jiems dar gali būti nustatoma ir kintamoji pareiginės algos dalis, kuri negali viršyti 30 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies). Tuo tarpu karjeros valstybės tarnautojų (kurie atlieka viešojo administravimo funkcijas, kurie turi atitikti visą eilę reikalavimų, kurių atsakomybės lygis žymiai skiriasi nuo techninės funkcijas atliekančių darbuotojų, mažiausi koeficientai VTĮ projekto priede nurodomi neproporcingai žemi, lyginant net su Valstybės kontrolės darbuotojų, kurie atlieka ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijas, pastoviosios algos maksimaliu koeficientu. Mano nuomone, žiūrint viešojo sektoriaus atlyginimų, siūlomų projektuose, visumą, iš esmės nebėra jokių objektyvių kriterijų (kad panašaus pobūdžio, atsakomybės ir panašius reikalavimų atitinkantiems tarnautojams, pareigūnams būtų mokamas bent jau „kartais“ nesiskiriančio dydžio darbo užmokestis (atlyginimas), pagal projektų nuostatas viskas priklausys nuo kiekvienos įstaigos vadovo absoliučios diskrecijos (jo matymo, noro ir labai galimas variantas - subjektyvaus požiūrio).

Dar vienas aspektas – institucijoms turint skirtingus koeficientus tapačioms pareigybėms - gali būti iš vienos institucijos į kitą tiesiog „perviliojami“ valstybės tarnautojai. Tai galima traktuoti

ir kaip teigiamą aspektą, ir kaip neigiamą (didelė personalo kaita, institucinių gebėjimų susilpnėjimas institucijose, kuriose nustatyti mažesni koeficientai).

3) VTĮ projekte numatant tik mažiausią pareiginės algos koeficientą (nuo), kiekviena įstaiga (teoriškai) gali nusistatyti maksimalius koeficientus kokius nori. Manau, kad siūlomame reguliavime, **įstaigų skirstymas į grupes iš viso praranda prasmę (tampa niekiniu)** – iš esmės, bet kuri įstaiga esanti II ar III grupėje, koeficientais (tiek žemiausiais, tiek aukščiausiais intervale esančiais koeficientais) gali gerokai aplenkti įstaigą, esančią I grupėje. Kaip tai dera su institucijų veiklos pobūdžiu, sprendimų galiojimo ribomis, funkcijomis, atsakomybe, svarba ir pan. (žr. VTĮ projekto 3 priedą - įstaigų skirstymo į grupes kriterijai)?

4) **Kyla rimtų abejonių dėl atitikties suformuotai Konstitucinio Teismo doktrinai dėl valstybės tarnybos** – pvz.,; *valstybės tarnybos konstitucinė samprata, įskaitant tai, kad valstybės tarnautojo statusas negali būti toks pat kaip darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, statusas* (pagal projekto nuostatas – statuso išskirtinumas - tik aukšti reikalavimai?); *aiškūs kriterijai, kuriais remiantis valstybės tarnautojams nustatomas apmokėjimo už darbą dydis turi būti nustatomi įstatymu* (projekte – iš esmės absoliuti įstaigos vadovo diskrecija); *konstitucinis valstybės tarnybos institutas implikuoja tam tikrą hierarchinę valstybės tarnautojų sistemą ir diferencijuotus valstybės tarnautojams mokamų atlyginimų dydžius; valstybės tarnautojų atlyginimų dydžių skirtumai priklauso nuo daugelio objektyvių valstybės tarnybos ypatumų, kaip antai: valstybės institucijai priskirtų atitinkamų funkcijų pobūdžio, valstybės tarnautojui pavestų funkcijų sudėtingumo ir apimtys, tenkančios atsakomybės už tų funkcijų vykdymą, užimamos pareigybės ypatumų, valstybės tarnautojo profesinio lygio, kvalifikacijos ir pan.; pagal Konstituciją netoleruotinas toks teisinis reguliavimas, kuriuo būtų nustatyti vienodi ar iš esmės nesiskiriantys atlyginimo dydžiai skirtingas pagal atliekamų funkcijų sudėtingumą, apimtį ir tenkančią atsakomybę pareigas einantiems ir skirtingo profesinio lygio, kvalifikacijos asmenims, gaunantiems atlyginimą iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų* (žr. aukščiau pateiktą pastabą) ir t.t. ; taip pat **teisiniu teisėtų lūkesčių principui** - esmingai naikinamos valstybės tarnautojų garantijos (reikalavimai lieka aukšti, darbo užmokestis iš esmės „išsaldomas“) ir t.t. (dėl laiko stokos citatų iš Konstitucinio Teismo nutarimų neberankiosiu, žr. 2004 m. gruodžio 13 d., 2016 m. spalio 27 d. ir kt. nutarimus);

5) **Pateiktame derinti įstatymų projektų „bloke“ keičiami ne visi įstatymai, kuriuos būtina keisti šiame I etape** (ten kur yra nuorodos į bazinį dydį ir/ar atitinkamą atlygį, išlaidų dydį (koeficientus)), pvz., neaišku, kodėl nėra keičiami Regioninės plėtros įstatymas, Pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymas, Asmenų delegavimo į tarptautinės ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymas ir kiti įstatymai. Konstatuotina, kad jei liktų taip kaip siūlo rengėjai, **teisės sistemoje 2023 metais būtų du to paties pavadinimo skirtingo dydžio (kardinaliai besiskiriantys) baziniai dydžiai, ir visiškai būtų neaišku, kaip reikėtų skaičiuoti atitinkamus atlygius, išlaidas ir kitus dydžius, kurie siejami su baziniu dydžiu.**

Šiuo aspektu reikalinga detali, esminė kiekvieno įstatymo (kur tik paminėtas bazinis dydis) peržiūra, įsivertinimas prie kurio etapo jie priskirtini (mano nuomone, yra ir I etapui priskirtinų įstatymų, kurie nesiūdomi keisti - **esminė pastaba dėl sistemiškumo**). Taip pat šiame kontekste reikėtų peržiūrėti, ar nėra LRV nutarimų, kuriuose nustatyti tam tikri atlygiai, išlaidos ir pan. siejami su baziniu dydžiu (ar nebus praktinio taikymo problemų).

2. **Neaiškus DU perskaičiavimo įgyvendinant projektus mechanizmas** – kaip bus perskaičiuojami pareiginės algos koeficientai:

- kur, kaip ir kada bus „įdėtas“, „užfiksuotas“ priedas už stažą (aiškinamajame rašte tik nurodoma, kad „Iki įstatymo įsigaliojimo sukauptas stažas niekur nedingty, jis užsifikuotų“, perskaičiavimo mechanizmas aiškinamajame rašte nėra paaiškintas). Konstatuotina, kad iš projekto nuostatų nėra aišku, ar konkrečiam valstybės tarnautojui, jau patvirtinus institucijos darbo apmokėjimo sistemoje atitinkamus pareigybių koeficientus bus pridedami perskaičiuoto stažo koeficientai?? Neaišku, ką reiškia Projekto-1 7 straipsnio 6 dalyje „nustatytą pareiginės algos koeficientą“ – aš aiškinčiau, kad tai jau darbo apmokėjimo sistemoje nustatytą (sistemiškai ir nuosekliai vertinant 4, 5 dalis). Pvz., patarėjo pareigybei nustatyti koeficientai, patarėjo Petro Petraičio ir patarėjo Jono Jonaičio koeficientai (nes jų stažas valstybės tarnyboje skirtingas) bus skirtingi?? (svarbu, kad neišeitų už darbo apmokėjimo sistemoje nustatytų intervalų ribų?), t.y., neaišku, kaip institucijos turės praktiškai įgyvendinti Projekto-1 7 straipsnio 5 dalį;

- ar institucijos galės (jei tai leistų jos turimi asignavimai DU) nusistatyti didesnius pareiginės algos koeficientus savo darbo apmokėjimo sistemose nuo 2023-01-01 (lyginant su 2022 metų koeficientais + priedu už stažą) ir tas padidinimas galėtų būti nesiejamas su tarnybinės veiklos vertinimo už 2022 metus rezultatais? Projekto-1 7 straipsnio 6 dalyje nustatyta pareiginės algos nemažinimo taisyklės (kol eina tas pačias pareigas).

Manau, kad tai yra esminiai taikymo aspektai, kurie turi būti sureglamentuoti (ar bent jau aiškinamajame rašte paaiškinti), kad visi jas taikantys subjektai (iš esmės visos viešojo administravimo institucijos Lietuvoje) jas suprastų ir taikytų vienodai.

3. Dėl *nepriekaištingos reputacijos ir lojalumo Lietuvos valstybei* – žr. 16 pastabą (VTĮ projektui).

4. Siekiant teisėkūros ekonomiškumo, lydinčiuosius įstatymų projektus siūlau papildyti ir suvienodinti ta prasme, kad keičiamuose įstatymuose būtų keičiami ir juose minimų **įstatymų pavadinimai**, kurie jau šiuo metu yra pakeisti ar keičiami šiuo siūlomu projektų paketu (dabar situacija tokia, kad - vienuose įstatymuose keičiami kai kurių įstatymų pavadinimai, kituose - nekeičiami ar keičiami ne visi, dar kitur keičiami, bet nurodomi pavadinimai, kurie neatitinka kartu teikiamų įstatymų projektų pavadinimų) ir pan.:

- Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir pareigūnų apmokėjimo įstatymas („skyla“ į du įstatymus, žr. projektus);

- Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymas (šiuo metu galioja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas);

- Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas (šiuo metu galioja Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas);

- Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas (šiuo metu galioja- Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas);

- atsižvelgiant į nuo 2022 m. gegužės 1 d. įsigaliojusią naują Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo redakciją (buvęs Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas) turi būti ne tik tikslinamos nuorodos į įstatymo pavadinimą, bet ir vietoj nuorodos į „buhalterinę apskaitą“ turi būti nuoroda į „finansinę apskaitą“.

- ir t.t.

5. Atkreipiu dėmesį, kad vienur įstatymuose siūloma keisti nuorodą į **valstybės tarnybos tvarkymo funkcijas atliekančią įstaigą** (pvz., žr. Gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr.I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kur siūloma keisti į **Vyriausybės įgaliota įstaigą**), kitur – nesiūloma keisti (pvz., nėra siūlomas keisti Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 8 punktas ir pan.). Siūlau įvertinti šį aspektą sistemiškumo ir atitikties VTĮ projektui prasme (peržiūrėti atitinkamas nuorodas visuose įstatymuose, kur jos paminėtos).

6. Kai kuriuose įstatymuose yra nuorodų į **valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo įstaigas** (pvz., Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo 9 straipsnis ir kt. įstatymai) ar pagal VTĮ reformos viziją tokios nuostatos neturėtų būti keičiamos? – įsivertinkite šį aspektą - jei taip, reikia peržiūrėti ir keisti atitinkamas nuorodas visuose įstatymuose, kur jos paminėtos).

7. Nėra siūloma keisti ir suvienodinti nuostatas dėl **atostogų reglamentavimo** (pvz., nėra siūloma keisti Seimo kontrolierių įstatymo nuostata - *Seimo kontrolieriui kasmet suteikiamos 28 kalendorinių dienų atostogos. Seimo kontrolieriui, turinčiam didesnę kaip 5 metų tarnybos Lietuvos valstybei stažą, už kiekvieną paskesnių 3 metų tarnybos stažą suteikiamos papildomos 3 kalendorinės dienos kasmetinių atostogų, tačiau bendra kasmetinių atostogų trukmė negali būti ilgesnė kaip 42 kalendorinės dienos*), analogiškos (panašios) nuostatos Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatyme, kituose įstatymuose. Tai - nesistemiškas reguliavimas, tuo labiau įvertinant tai, kad net atostogų dienų skaičius minėtuose įstatymuose numatomas *kalendorinėmis dienomis* (VTĮ, DK – *darbo dienomis*). Manau, kad šiuo aspektu reikėtų peržiūrėti valstybės pareigūnų (bent jau tų, kuriems bus taikomas Valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymas, nes jų specialiuose įstatymuose nuostatos dėl atostogų buvo suderintos su anksčiau galiojusio VTĮ

nuostatomis - ir dienų skaičius ir papildomos dienos) atostogas reglamentuojančius įstatymus ir nustatyti analogiškas taisykles ir principus kaip nurodoma VTĮ projekte.

Mano nuomone, garantijos viešajame sektoriuje dirbantiems valstybės tarnautojams, valstybės pareigūnams taip pat turėtų būti nustatomos remiantis analogiškais ar bent jau panašiais principais.

8. Ar nėra poreikio suregulamentuoti (nustatyti) galimybę gauti **materialinę pašalpą**, ligos mirties ar pan. atveju (analogiškai kaip nustatyta VTĮ projekte) valstybės pareigūnams? Praktikoje LRVK esame sulaukę paklausimų, kodėl nėra sureguliuoti minėti aspektai. Jei toks poreikis būtų, reikia pildyti atitinkamus projektus. Atkreipiu dėmesį, kad kai kuriuose lydinčiuosiuose projektuose (specialiuosiuose įstatymuose) siūlomos atitinkamos nuostatos, pvz., Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo Nr. VIII-730 2, 7, 8, 9, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projekte. Siūlau įvertinti, ar tai neturėtų būti reguliuojama sistemiškai atitinkamame apmokėjimo įstatymo projekte visiems valstybės pareigūnams, kai tai nenumatyta specialiuosiuose įstatymuose.

9. Siūlau dar kartą įsivertinti, **ar pasirinkta tinkama projektų įsigaliojimo data – 2023 m. sausio 1 d.** (įvertinant projektų svarstymo ir priėmimo procedūras, taip pat tai, kad iki tos datos reikės parengti ir priimti daug įgyvendinančiųjų teisės aktų, - ne tik LRV nutarimų (pvz., turės būti parengtas, suderintas ir priimtas didelės apimties LRV 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 pakeitimo projektas – ir jis turėtų būti priimtas ne paskutinėmis 2022 m. gruodžio dienomis, nes institucijos turi turėti laiko susipažinti, pasirengti ir taikyti nuo 2023 m. sausio 1 d.), ministrų įsakymų, bet ir kiekvienos institucijos ir įstaigos vadovų atitinkamų teisės aktų - pvz., dėl įstaigos darbo apmokėjimo sistemos ir pan.).

Šiais aspektais turi būti peržiūrėti ir atitinkamai keičiami (pildomi) VTĮ projektas ir lydinčiai įstatymų projektai.

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr.VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas-1):

10. Projekto-1 1 straipsnyje nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (toliau - VTĮ projektas) nuostatos (2, 7, 9 ir kt. straipsniai) turi būti suderintos su Seime š. m. birželio 30 d. priimtu Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 2, 5, 8, 10 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymu Nr. XIV-1270 (dėl nuostatų, susijusių su merų, savivaldybės administracijos direktoriaus ir pan. reglamentavimu).

11. VTĮ projekto 2, 38, 39 straipsniuose vietoj nuorodos į „būhalterinę apskaitą“ turi būti nuoroda į „finansinę apskaitą“.

12. VTĮ projekto 2 straipsnio 9 dalyje apibrėžiamos „ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijos“ - nesuderinamumas su Viešojo administravimo įstatymo, kuris numato vidaus administravimo funkcijas, nuostatomis („17. Vidaus administravimas – veikla, kuria užtikrinamas

viešojo administravimo subjekto, turinčio viešojo juridinio asmens statusą, savarankiškas funkcionavimas (struktūros tvarkymas, dokumentų, personalo, turimų materialinių ir finansinių išteklių valdymas), kad jis galėtų atlikti viešąjį administravimą).

Be to, sistemiškai vertinat VTĮ projekto 2 straipsnio 9, 12 dalis - neaišku, kas iš to seka – valstybės tarnautojų, kurie atlieka ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijas (tame tarpe – ir teisinis atstovavimas, korupcijos prevencija ir pan.), „ištarnybinimas“???? Nei aiškinamajame rašte, nei baigiamosiose nuostatose (Projekto-1 7 straipsnyje) nieko nenurodoma apie tokį tikslą, siekį, mechanizmą (kiek asmenų neteks valstybės tarnautojo statuso, ar bus siūloma transformuoti pareigybes į „darbo sutartininkų“, koks lėšų poreikis išieitinėms išmokoms ir pan.) ir nieko nepaaiškinama (aiškinamajame rašte tik nurodoma, kad VTĮ projekte „siūloma patikslinti valstybės tarnautojo sąvoką, sujungiant su valstybės tarnybos sąvoka“????).

Kaip su įspėjimo terminais apie valstybės tarnautojo pareigybės naikinimą (jei siūlomas įsigaliojimas 2023 m. sausio 1 d.)????

Įsivertinkite šiuos aspektus ir pasižiūrėkit mechanizmą, nustatytą Viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr.XIII-2987 2 straipsnio 11 dalyje.

13. Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos vadovo ypatumų – palaukim TM pastabų, jų valdymo srities įstaiga, tegu ir pasisako patys (bet, mano nuomone, nėra gerai, kad beveik visko atsisakyta projekte).

14. VTĮ projekto 3 straipsnio pavadinime ir 2 dalyje išbrauktinas žodis „pagrindiniai“, nes šis straipsnis nieko nepasisako apie kitus (nepagrindinius) principus.

15. VTĮ projekto 3 straipsnio 2 dalies 13 punkte nurodomus nediskriminavimo pagrindus (kurie sutampa) siūlome vartoti tokiu pat eiliškumu, kaip nurodyta Lygių galimybių įstatyme) . Taip pat VTĮ projekto 3 straipsnio 2 dalies 13 punkte duodama nuoroda į „prašymus, skundus, pareiškimus“, ją reikėtų suderinti su Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis.

16. VTĮ projekte įvedamas naujas institutas – šalia *nepriekaištingos reputacijos* atsiranda *lojalumas Lietuvos valstybei* (VTĮ projekto 4 straipsnis). Atkreiptinas dėmesys į kelis aspektus:

1) vis tik nėra aiškus šios normos santykis su VTĮ projekto 3 straipsnio 2 dalies 6 punkte nurodytu valstybės tarnautojų veiklos ir tarnybinės etikos principu - *lojalumas Lietuvos valstybei ir jos konstitucinei santvarkai*. Konstatuotina, kad VTĮ projekto 4 straipsnio 3 dalyje yra detalizuota („išskleista“) dalis šio principo (kyla klausimas dėl nuostatų dėstymo sistemiškumo ir poreikio analogiškai išskleisti kitus principus); siūlau įvertinti šį aspektą;

2) kituose įstatymuose (pvz., Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 3 straipsnis; Teismų įstatymo 54 straipsnio 1 dalis, 55¹ straipsnio 1 dalis, 85 straipsnio 2 dalis ir kt. straipsniai; Visuomenės informavimo įstatymo 47 straipsnio 4 dalis, 49 straipsnio 3 dalis ir kt. straipsniai; Lietuvos kultūros tarybos įstatymo 8 straipsnio 7 dalis ir kt. straipsniai ir daugelyje kitų įstatymų) yra nuorodos, kad **atitinkami subjektai turi būti nepriekaištingos reputacijos, kaip ji**

apibrėžta Valstybės tarnybos įstatyme. Siekiant sistemiškumo ir vieningumo, bei atsižvelgiant į tai, kad valstybei (plačiaja prasme) tarnaujantys (dirbantys) kiti subjektai taip pat turėtų būti lojalūs Lietuvos valstybei, mūsų nuomone, **šiuo aspektu reikėtų sistemškai peržiūrėti bei koreguoti ir kitus įstatymus** (pvz., kai kuriuose įstatymuose jau šiuo metu yra numatytas ir lojalumas Lietuvos valstybei, pvz., Vidaus tarnybos statute, Vadovybės apsaugos tarnybos įstatyme ir kt.)

17. VTĮ projekto 6 straipsnio 2 dalies formuluotė nepilnai dera su 1 priedo nuostatomis, nes 1 priede kiekvienai pareigybių grupei nurodomas tik mažiausias pareiginės algos koeficientas. Būtina patikslinti.

18. VTĮ projekto 7 straipsnio pavadinimas nepilnai atitinka jo turinį (siūlau papildyti ir dėl pareigybių sąrašų). Be to, 7 straipsnio 3 dalies 6 punkte vietoj nuorodos į pareigas „paskyrusios kolegialios institucijos vadovą“ turi būti nuoroda į pareigas „priėmusios kolegialios institucijos vadovą“ (žr. II skyriaus pavadinimą, 9 straipsnio 2, 6 dalis ir t.t.).

19. VTĮ projekto 8 straipsnio 4 dalyje siūloma nuostata „4. Į valstybės tarnautojo pareigas priimami asmenys turi atitikti toms pareigoms nustatytus specialiuosius reikalavimus. Specialieji reikalavimai į valstybės tarnautojo pareigas priimamiems asmenims nustatomi pareigybės aprašyme. Tuo atveju, kai specialieji reikalavimai į valstybės tarnautojo pareigas priimamiems asmenims nustatomi teisės aktuose, taikomi teisės aktuose nustatyti specialieji reikalavimai“. Mano nuomone, šioje nuostatoje nuoroda į galimybę nustatyti specialius reikalavimus bet kokiuose teisės aktuose (iš esmės, tai galėtų padaryti kiekvienos įstaigos vadovas savo įsakymais) yra per plati, galinti sukelti piktnaudžiavimų tarnyba, todėl minėta išlyga turėtų būti siejama tik su įstatymuose nustatytais specialiaisiais reikalavimais. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, atitinkamai tikslintina VTĮ 8 straipsnio 4 dalis.

20. VTĮ projekto 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas reikalavimas - *mokėti valstybinę lietuvių kalbą* – pasižiūrėkite, ar pakaktų nuorodos į *mokėti valstybinę kalbą*?

21. VTĮ projekte trūksta sisteminio reglamentavimo dėl prekybos atstovų; *prekybos atstovybių užsienyje funkcionavimas* yra paminėtas *karjeros valstybės tarnautojo* apibrėžime (VTĮ projekto 2 straipsnio 12 dalis), tačiau, mano nuomone, to nepakanka, todėl, pvz., būtina papildyti VTĮ projektą dėl prekybos atstovus skiriančių, perkeliančių į pareigas subjektų ir t.t. (9 str., 14 str.ar 16 str.ar pan.).

22. Siūlau įvertinti, ar VTĮ projekto 9 straipsnis neturėtų būti pildomas ne tik dėl prekybos atstovų priėmimo į pareigas, bet ir specialiųjų atašė, jo pavaduotojų (tais atvejais, kai jie yra valstybės tarnautojai - derinant su nuo 2022-09-01 įsigaliosiančia Diplomatinės tarnybos įstatymo 3 straipsnio 7 dalies redakcija) priėmimo į pareigas. Analogiškas pastebėjimas ir dėl perkėlimo į minėtas pareigas.

Taip pat pasižiūrėkit - ar 9 straipsnio 4 dalyje nereikia nuorodos į Karo padėties įstatymą (žr. šio įstatymo 1 ir 7 straipsnius).

23. VTĮ projekto 9 straipsnio 6 dalyje nurodoma, kad *„Kai valstybės tarnautoją į pareigas priima kolegiali valstybės ar savivaldybės institucija, kitas šiame įstatyme į pareigas priimančio asmens teises ir pareigas (išskyrus atleidimą iš pareigų ir tarnybinės nuobaudos skyrimą) įgyvendina šios kolegialios valstybės ar savivaldybės institucijos vadovas, jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip“*, t.y., išimtis siūloma tik dėl atleidimo iš pareigų ir tarnybinės nuobaudos skyrimo. Įvertinus viso VTĮ projekto nuostatas, mano manymu, išimtis turėtų būti taikoma ir *dėl perkėlimo į kitas pareigas* (žr. pvz., VTĮ projekto 14 straipsnio 5, 10 dalis ir pan.). Siūlau įvertinti šį aspektą, prireikus papildyti 9 straipsnio 6 dalį.

Taip pat pasižiūrėkit kaip su 9 straipsnio 6 dalimi dera kitos VTĮ projekto nuostatos, pvz., 25 straipsnio 1 dalis, 26 straipsnio 4 dalis, 28 straipsnio 3 dalis ir t.t. (9 straipsnio 6 dalyje nurodoma *„jeigu įstatymuose nenustatyta kitaip“*, ar nereikia nuorodos ir jei šiame įstatyme nenurodyti kiti subjektai? ar panašiai formuluojant). Įsivertinkite šį aspektą, aš sistemiškai dėl laiko stokos nepasigilinau ir neperžiūrėjau.

24. VTĮ projekto 10 straipsnio 6 dalyje vartojama formuluotė *„į karjeros valstybės tarnautojo pareigas priimamam asmeniui“*. Tai nedera su šio straipsnio 3 dalies nuostatomis. Siūlome įvertinti, ar 6 dalyje neturėtų būti nuoroda į *„laikinojo valstybės tarnautojo pareigas priimamam asmeniui“* (ar bandomąjį laikotarpį siekiama nustatyti tik į karjeros valstybės tarnautojus priimamiems asmenims??).

25. VTĮ projekto 12 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad *„Į įstaigų vadovų pareigas priimama 5 metų kadencijai konkurso būdu ar šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais be konkurso <...>“*. Atkreipiame dėmesį, kad nėra aišku, kokie gali būti kituose įstatymuose nustatyti atvejai (aiškinamajame rašte nėra pateiktas paaiškinimas).

26. VTĮ projekto 12 str. 4 dalyje nurodoma *„Įstaigos vadovas, kurio tarnybinė veikla pareigų eitos kadencijos metu visuose atliktuose tarnybinės veiklos vertinimuose buvo įvertinta gerai ir (arba) labai gerai, į tos pačios valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos vadovo pareigas antrai kadencijai gali būti skiriamas be konkurso. Asmuo negali eiti tos pačios valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos vadovo pareigų daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip“*. Dėl „gali būti“ - vis tik tokia nuostata kelia abejonių dėl atitikties Konstitucinio Teismo jurisprudencijai, kurioje pabrėžiama, kad teisinis reguliavimas turi būti aiškus, suprantamas ir nedviprasmiškas (siūlomas reguliavimas nenumato atitinkamų objektyvių kriterijų ar aplinkybių).

27. VTĮ projekto 12 straipsnio 6 dalyje nurodoma, kad gali būti sudaromas susitarimas dėl pagrindinių kadencijos laikotarpio ir (ar) tam tikrų jo etapų veiklos tikslų ir rezultatų. Toje pačioje dalyje nurodoma, kad Vyriausybė nustatys susitarimo dėl pagrindinių kadencijos laikotarpio

veiklos tikslų ir rezultatų formą. Atkreipiame dėmesį, kad iš siūlomo reglamentavimo neaišku, kokia bus siauresnio susitarimo (dėl tam tikrų etapų veiklos tikslų ir rezultatų) susitarimo forma ir kas ją nustatys. Taip pat siūlome įvertinti minėto straipsnio ir VTĮ projekto 18 straipsnio (jame nėra nuorodų į galimą susitarimą dėl tam tikrų etapų veiklos tikslų ir rezultatų) nuostatų santykį ir suderinamumą.

28. VTĮ projekto 12 straipsnio 6 dalies paskutiniajame sakinyje prieš žodį „vadovo“ įrašytinas žodis „įstaigos“.

29. VTĮ projekto 13 straipsnio pavadinime, taip pat 3, 4 dalyse vartojama formuluotė „pretendentų į aukštesniuosis vadovus rezervas“, tuo tarpu šio straipsnio 1, 2 dalyse vartojama formuluotė „pretendentų į aukštesniųjų vadovų pareigas rezervas“. Būtina suvienodinti.

30. Atkreipiame dėmesį, kad iš VTĮ projekto 14 straipsnio nuostatų nėra aišku, ar šio straipsnio 7 dalis bus taikoma ir laikinai perkeliant valstybės tarnautoją (mano nuomone, galima aiškinti ir kad taikoma, ir kad netaikoma). Jei taikoma, tai 7 dalis sistemiškai nedera su 5 dalies nuostatomis. Siūlau įvertinti šį aspektą, prireikus patikslinti VTĮ projektą ir (ar) aiškinamąjį raštą.

31. VTĮ projekto 14 straipsnio 5 dalis - kaip su sprendimą priimančiu subjektu, kai perkeliama į kitą įstaigą (ar tinkamas subjektas -vienasmeniškai?).

32. VTĮ projekto 14 straipsnio 17 dalies nuostatos nedera su straipsnio pavadinimu (straipsnio pavadinimas turi būti pildomas). Nesistemiškai dėstomas 14 straipsnis - kur gali būti perkeliama, kuriam laikui (ypač dėl laikino perkėlimo), vienur - yra nuoroda, kad turi atitikti pareigybės reikalavimus, kitur nėra ir pan.

33. VTĮ projekto 18 straipsnį reikia tikslinti dėl šių aspektų:

1) sistemiškai įvertinus VTĮ projekto nuostatas, **neaišku, ar bus vertinama laikinųjų valstybės tarnautojų** (kurie be kita ko, priimami į karjeros valstybės tarnautojų pareigas pakankamai ilgam terminui – pvz., iki 2 ar 3 metų) **tarnybinė veikla** (aiškinamajame rašte taip pat nėra pateiktas paaiškinimas). Siekiant teisinio aiškumo, siūlau aiškiai suformuluoti nuostatas VTĮ projekte bei pateikti atitinkamą pagrindimą (paaiškinimą) aiškinamajame rašte;

2) šiame straipsnyje lyginant su šiuo metu galiojančio Valstybės tarnybos įstatymo nuostatomis, neliko nuostatos dėl vertinimo periodiškumo (18 straipsnio 12, 13 dalyse, kurios reglamentuoja neeilinį tarnybinės veiklos vertinimą, yra likusi tik fragmentiška nuoroda į kasmetinį tarnybinės veiklos vertinimą. Mano nuomone, 18 straipsnyje turėtų būti suformuluota aiški taisyklė, nustatanti vertinimo periodiškumą (pvz., tarnybinė veikla vertinama kasmet, kiekvienais metais ar pan., arba vadinama kasmetiniu tarnybinės veiklos vertinimu <...>);

3) 2 dalyje minimas susitarimas sistemiškai turi derėti su kitomis VTĮ projekto nuostatomis- pvz., 12 straipsnio 6 dalimi (žr. 27 pastabą);

4) 9 dalies 4 punkte minimas *pretendentų į įstaigų vadovų pareigas rezervas* - jo pavadinimas derintinas su VTĮ projekto 13 straipsnio nuostatomis (taip pat žr. 29 pastabą);

5) nėra aišku, kaip bus vertinami deleguoti asmenys pagal VTĮ projekto 14 straipsnio 17 dalį (kas vertins, kokios vertinimo priemonės galės būti taikomos ir pan.);

6) 11 dalyje nustatoma taisyklė *„Valstybės tarnautojo tarnybinę veiklą įvertinus nepatenkinamai ir nustatčius mažesnę pareiginę algą, gali būti sudaromas ne trumpesnis negu 2 mėnesių ir ne ilgesnis negu 6 mėnesių jo tarnybinės veiklos gerinimo planas“*. Atkreipiu dėmesį, kad galima situacija, kai tarnybinė veikla įvertinama nepatenkinamai tokiame valstybės tarnautojui, kuris turi mažiausią tai pareigybei nustatytą pareiginės algos koeficientą; kadangi 11 dalyje yra nurodytos dvi sąlygos (*veiklą įvertinus nepatenkinamai ir nustatčius mažesnę pareiginę algą*), tokiu atveju būtų eliminuojama galimybė sudaryti tarnybinės veiklos gerinimo planą. Siūlau įvertinti šį aspektą ir atitinkamai patikslinti VTĮ projekto nuostatas.

34. VTĮ projekto 19 straipsnio 2 dalis prieštarauja Darbo kodekso 144 straipsniui bei sistemiškai nederą su VTĮ projekto 19 straipsnio 1 dalimi.

35. Atkreipiu dėmesį, kad VTĮ projekto V skyriuje nevienodai duodama atitinkama nuoroda: vienur – „darbo apmokėjimo sistemoje konkrečiai pareigybei nustatyti pareiginės algos koeficientų intervalai“ (pvz., 19 straipsnio 3 dalis, 20 straipsnio 3, 4 dalys ir t.t.), kitur – „darbo apmokėjimo sistemoje valstybės tarnautojo pareigybei nustatytas pareiginės algos koeficientas“ (pvz., 20 straipsnio 1 dalis). Konstatuotina, kad **nėra aišku, kas bus nustatyta darbo apmokėjimo sistemoje konkrečiai pareigybei – koeficientas ar jų intervalai**. Būtina suregulamentuoti aiškias nuostatas, taip pat pateikti paaiškinimus aiškinamajame rašte. Taip pat žr. 2 pastabą.

36. Mano nuomone, į pareigas priimančio asmens turėtų būti nustatyti ne pareiginė alga, o pareiginės algos koeficientas, todėl atitinkamai tikslintinas VTĮ projekto 20 straipsnio 1 dalies paskutinis sakiny.

37. VTĮ projekto 20 straipsnio 1 dalyje, 3 dalyje nurodoma, kad įstaigos vadovo pareiginė alga nustatoma iš pareigybei šio įstatymo 2 priede nustatyto pareiginės algos koeficientų intervalo. Atkreipiu dėmesį, kad ne visiems įstaigų vadovams šio įstatymo 2 priede yra nustatyti pareiginės algos koeficientų intervalai, pvz., Seimo kancleriui, Vyriausybės kancleriui, Respublikos Prezidento kanceliarijos kancleriui yra nustatytas vienas konkretus pareiginės algos koeficientas. Siūlau įvertinti šį aspektą bei atitinkamai pakoreguoti VTĮ projekto nuostatas.

38. Sistemiškai įvertinus VTĮ projekto 20 straipsnio 3, 4 dalis, konstatuotina, kad reikia tikslinti 4 dalį, nes ji sistemiškai neapima tų atvejų, kai pareiginė alga didinama (mažinama) įvertinus tarnybinę veiklą. Būtina papildyti, kaip tokiu atveju nustatoma pareiginė alga; taip pat kaip nustatoma pareiginė alga perkeltiems į karjeros valstybės tarnautojo pareigas esant tarnybinei būtinybei pagal VTĮ projekto 14 straipsnio 12-17 dalis (DTĮ, KASOKTĮ, VTS...) (taip pat žr. 92 pastabą DTĮ projektui).

39. VTĮ projekto 22 straipsnio 1 dalyje suformuluota taisyklė dėl valstybės tarnautoją skatinančių subjektų (kai jį į pareigas priima Vyriausybė arba savivaldybės taryba) sistemiškai nedera su VTĮ projekto 9 straipsnio 6 dalies nuostatomis (taip pat žr. 23 pastabą).

40. Neaišku, kodėl VTĮ projekte siūloma atsisakyti tarnybinę atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių (aiškinamajame rašte nepateiktas paaiškinimas).

41. VTĮ projekto 23 straipsnio 5 dalies 6 punkto formuluotė derintina su 5 straipsnio nuostatomis.

42. VTĮ projekto 25 straipsnio 7 dalyje vietoj „*nuo paskyrimo datos*“ siūlau rašyti „*nuo paskyrimo dienos*“.

43. Ar VTĮ 29 straipsnio 2 dalies 2 punkte nereikia nurodyti galimos maksimalios atostogų trukmės?

44. VTĮ 30 straipsnio 1 dalyje vartojama formuluotė „*Tarnybos stažas skaičiuojamas nuo valstybės tarnautojo tarnybos (darbo) valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose pradžios arba nuo paskyrimo (išrinkimo) į pareigas valstybės tarnyboje šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka dienos*“ Ar nereikia ir nuorodos į priėmimo (žr. III skyrių). Taip pat 30 straipsnio 1 dalyje, manau, duodama netiksli nuoroda į 16 straipsnio 3 dalį.

45. VTĮ 31 straipsnio 1 dalyje nurodant išeitinių išmokų dydžius, nurodomas ir konkretus VTĮ 34 straipsnio atitinkamas atleidimo pagrindas, išskyrus vieną atvejį- „*Karjeros valstybės tarnautojui ar įstaigos vadovui atsistatydinus iš pareigų sukakus senatvės pensijos amžiui ir įgijus teisę į visą senatvės pensiją, jo atleidimo iš pareigų dieną išmokama 2 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka, jo atleidimo iš pareigų dieną išmokama 2 mėnesių jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka*“ . Čia - irgi būtina nurodyti konkretų 34 straipsnio pagrindą (tokio specialaus atleidimo pagrindo 34 straipsnyje nėra, gal būt rengėjai numatę sieti su 34 straipsnio 1 dalies 1 punktu? Tokiu atveju, formuluojama turėtų būti analogišku principu kaip šios dalies pirmajame sakinyje). Taip pat įsivertinkite ir aspektą, kad cituota formuluotė kelia neaiškumų tuo aspektu - kada bus galima pasinaudoti šiuo atveju – iš esmės galima būtų aiškinti ir taip, kad ne tik tuo momentu, kai sukanka senatvės pensijos amžius ir įgyjama teisė į visą senatvės pensiją, bet ir bet kada vėliau po šių aplinkybių atsiradimo. Ar tikrai to siekiama?

Be to, vietoj nuorodos į *senatvės pensiją* turėtų būti nuoroda į *socialinio draudimo senatvės pensiją* (žr. Lietuvos Respublikos socialinio draudimo įstatymo 2 straipsnio 21 dalį). Atitinkama pastaba ir dėl *senatvės pensijos amžiaus*.

Taip pat atkreipiu dėmesį, kad vienur 31 straipsnyje šalia 34 straipsnio atleidimo pagrindo dar skliausteliuose cituojamas ir atleidimo pagrindas, kitur - ne. Reikia suvienodinti ir dėstyti vieningai (jei cituojamas visas pagrindas, siūlau neapkrauti straipsnio teksto ir atsisakyti citavimo).

46. Tikslintina VTĮ projekto 32 straipsnio 2 dalies 2 punkte nuoroda - *dėl terminuotos diplomato tarnybos sutarties sudarymo pagal Diplomatinės tarnybos įstatymo 28 straipsnio 2, 3 ir 4 dalis* (pasikeitė DTĮ reglamentavimas, 3 dalis netekusi galios ir t.t.).

47. Klaida VTĮ projekto 32 straipsnio 4 dalyje – nurodomas 34 straipsnio 1 dalies 5 punktas (atleidimo pagrindas – pasibaigia laikinojo valstybės tarnautojo priėmimo laikas?).

48. VTĮ projekto 38 straipsnio 1 dalies 7 punkte atsiranda naujas Valstybės tarnautojų registro duomuo – viešųjų įstaigų (visų?) struktūros, laisvos ir užimtos pareigybės (aiškinamajame rašte nepateikta jokio pagrindimo). Be kita ko, tame pačiame punkte analogiška nuostata dėl biudžetinių įstaigų susiaurinta – „*ties kiek tiek, kiek reikia biudžetinių įstaigų personalo administravimo ir buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijoms centralizuotai atlikti Vyriausybės nustatyta tvarka bei tiek, kiek reikia Dokumentų valdymo bendrosios informacinės sistemos tvarkytojų darbuotojams identifikuoti*“. Viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo projekte (kurio įsigaliojimas numatomas 2025-01-01) numatoma kitokia - „*siauresnė*“ nuostata. Siūlau įvertinti šį aspektą bei aiškinamajame rašte pateikti tokio siūlymo pagrindimą.

49. Ar tik Vyriausybė turės priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus (žr. Projekto-1 7 straipsnio 3 dalį). Jei taip - tai viskas gerai, jei ne – pildytina 7 straipsnio 3 dalis.

50. Projekto-1 7 straipsnio 9 dalyje duodamos klaidingos nuorodos į VTĮ projekto 4 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir 2 dalį (4 straipsnio 1 dalis iš viso neturi punktų), būtina tikslinti.

51. Projekto-1 7 straipsnio 10 dalyje nurodoma, kad „*Iki šio įstatymo įsigaliojimo sudarytos kolektyvinės sutarys galioja iki sutartyse nustatyto termino pabaigos*“. O kas po to? - aiškinamajame rašte nėra absoliučiai jokio paaiškinimo (tame tarpe net neužsimenama, kad VTĮ iš viso atsisakoma reglamentavimo, susijusio su kolektyvinėmis sutartimis).

52. Ar Projekto-1 7 straipsnio 13 dalyje suformuluota taisyklė („*Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 8 straipsnio 2 dalis taikoma įstaigų vadovams, priimamiems į pareigas po šio įstatymo įsigaliojimo*“) būtų taikoma ir tais atvejais, kai vadovas priimamas antrai kadencijai be konkurso?

53. Išbrauktina Projekto-1 7 straipsnio 21 dalis, kurioje formuluojama taisyklė, kad „*Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nuoroda į Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymą reiškia nuorodą į Lietuvos Respublikos valstybės tarnautojų įstatymą*“, nes Projektu-1 nėra keičiamas Valstybės tarnybos įstatymo pavadinimas.

54. Projekto-1 7 straipsnyje neaptartas atvejis - kai karjeros valstybės tarnautojui buvo pratęstas tarnybos laikas iki šio įstatymo įsigaliojimo (sureguliuota tik dėl įstaigų vadovų - 7 straipsnio 20 dalis). Būtina papildyti.

55. Taip pat – kaip bus su tarnybinės veiklos vertinimu už 2022 metus (kuris vyks jau įsigaliojus Projektui-1) - kokios procedūros (nes VTĮ projekte šiek tiek keičiamos vertinimo nuostatos - aiškinamajame rašte „siūloma iš esmės keisti veiklos vertinimo sampratą).

reglamentuojant, kad vertinimo tikslas – pasiektų rezultatų įvertinimas, atsisakant privalomo vertinimo pagal kvalifikaciją ir gebėjimus atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas“. Atkreipiu dėmesį, kad esminių pakeitimų VTĮ projekte nelabai matosi). Turės būti parengtas ir priimtas Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo tvarkos aprašas (LRV 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 pakeitimo projektas - kuris, beje turėtų būti priimtas ne paskutinėmis gruodžio dienomis, nes institucijos turi turėti laiko susipažinti ir taikyti nuo 2023 m. sausio 1 d.) .

Kadangi vertinimas vyksta VATAR-e - ar sistema techniškai bus parengta?

56. Aiškinamajame rašte ir teikime nurodoma, kad „*VTĮ projekte siūloma skatinti valstybės tarnautojų mobilumą sudarant galimybes eiti ne vienas, o kelias valstybės tarnautojo pareigas*“. VTĮ projekte siūlomos labai klaidinančios ir neaiškos formuluotės, iš esmės galima aiškinti, kad lieka draudimas eiti kelias valstybės tarnautojo pareigas, žr. 5 straipsnį???. Jei toks siekis liktų, reikia tikslinti VTĮ projektą, ir aiškinamajame rašte paaiškinti koks būtų šios nuostatos įgyvendinimo mechanizmas (darbo laiko max ribojimai nustatyti Darbo kodekse, mano nuomone, galėtų eiti ne daugiau kaip ½ kitos pareigybės („etato“) ? ar kaip kitaip? Kaip su darbo laiku- jei tai bus kita įstaiga- iš esmės turės dirbti jau pasibaigus tos įstaigos darbo laikui? O jei ir ta pati įstaiga- tai irgi nelabai aišku kaip – 12 darbo valandų įstaigoje, nuotoliu ar kaip? - neaišku, kokia rengėjų vizija ir įgyvendinimas). Beje, reikėtų peržiūrėti ir kitus įstatymus – ar ten nėra suformuluota analogiško draudimo eiti kelias valstybės tarnautojo pareigas.

57. Teisės technikos aspektu reikia peržiūrėti nuorodų į kitus įstatymus vartojimą VTĮ projekte - pirmą kartą minint rašyti su žodžiais *Lietuvos Respublikos*, toliau - jau be šių žodžių (pvz., blogai vartojama nuoroda į Administracinių bylų teisenos įstatymą (pvz., 25, 34 straipsniai) ir pan.

Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 5 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

58. Projekto pavadinime visi žodžiai turi būti rašomi didžiosiomis raidėmis.

59. Projektą reikia papildyti - reikia keisti ir keičiamo įstatymo 5 straipsnio 5 dalį, kurioje nurodoma „*Archyvų tarybos narių darbas apmokamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymo nustatyta tvarka*“ (yra pakeistas šio įstatymo pavadinimas).

Dėl Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymo Nr. VIII-1328 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto:

60. Atkreipiu dėmesį, kad turi būti keičiama ir įstatymo 6¹ straipsnio 14 dalis (joje nurodoma „<...> Tarybos pirmininkui mokamas darbo užmokestis, nustatytas Lietuvos Respublikos politikų ir

valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatyme. Jis gali dirbti mokslo ir studijų institucijose ir gauti atlyginimą už mokslinę, pedagoginę bei kūrybinę veiklą. Tarybos pirmininko, naudojancio tarnybos laiką darbui mokslo ir studijų institucijoje, darbo užmokestis apskaičiuojamas proporcingai valstybės tarnyboje dirbtam laikui“), taip pat ir 20 dalis (joje taip pat yra nuoroda į minėtą įstatymą) – derinant su kitais lydinčiais projektais.

61. Siūlau įvertinti, ar nereikia pildyti Projekto ir keisti įstatymo 5 straipsnio 5 dalį, kurioje duodama nuoroda į „*darbuotojų etatus*“ (žr. Projekto 1 straipsnį)

Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

62. Projekto 2 straipsniu keičiamo įstatymo 47 straipsnio 4 dalyje palikta nuoroda į *Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymą* (tai nedera su kitais lydinčiais įstatymų projektais), būtina patikslinti šią dalį.

63. Atkreipiu dėmesį, kad turi būti keičiamos ir įstatymo 2 straipsnio 86 dalis bei 49 straipsnio 7 dalis, kuriose taip pat minimas *Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas*. Būtina papildyti projektą

64. Keičiamo įstatymo 47 straipsnio 17 dalis turi būti taip pat keičiama derinant su Finansinės apskaitos įstatymo nuostatomis.

Dėl Lietuvos Respublikos gyventojų turto deklaravimo įstatymo Nr. I-1338 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto:

65. Projekto 2 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad Vyriausybė ir jos įgaliota institucija iki 2024 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus. Atkreipiame dėmesį, kad vien iš Projekto nuostatų neaišku (aiškinamajame rašte informacija nepateikta) kokius teisės aktus turės priimti Vyriausybės įgaliota institucija (be kita ko, reikia įvertinti ir tai, kad Projekto 1 straipsnyje nurodoma Vyriausybės įgaliota įstaiga?).

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto:

66. Šis įstatymas nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. netenka galios- iš viso nebereikia teikti – žr. Seime priimtą Rinkimų kodeksą.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto:

67. Projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje turi būti tikslinamas nurodomo įstatymo pavadinimas (turi būti *Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymas*)- derinant su kitais lydinčiais įstatymų projektais.

Dėl Lietuvos Respublikos Lietuvos kultūros tarybos įstatymo Nr. XI-2218 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto:

68. Atkreipiu dėmesį, kad reikia keisti ir įstatymo 6 straipsnio 2 dalį, 7 straipsnio 2 dalį, 10 straipsnio 3 dalį, kuriose duodama nuoroda į *Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymą* ir *Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymą*.

Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 10, 25 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo:

69. Tikslintina projekto straipsnių numeracija - yra du 2 straipsniai.

70. Projekto lyg. varianto 1 straipsnyje neparodyta kas ir kaip keičiama įstatymo 10 straipsnyje (nieko nesiūloma keisti?).

71. Siūlau įvertinti, ar keičiamo įstatymo 29 straipsnio 5 dalyje neturėtų būti ir nuoroda ne tik į karjeros valstybės tarnautojo atkūrimą, bet ir įstaigos vadovo (VTĮ projekto 32 str.) statuso atkūrimą (nesu tikra, pasižiūrėkit šitą aspektą - D.G.). Analogiškai - ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo Nr. VIII-1708 12, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto 3 str.

72. Reikia keisti ir įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 7 punktą (*skiria Seimo kontrolierių įstaigos valstybės tarnautojams ir kitiems darbuotojams tarnybines (drausmines) nuobaudas*), nes Darbo kodeksas nenumato drausminių nuobaudų. (žr. formuluotę Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo Nr. VIII-730 2, 7, 8, 9, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalyje).

Dėl Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstatymo Nr. VIII-1708 12, 27 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

73. Projekto 2 straipsniu keičiamo įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punkte siūloma formuluotė „<...> nustato konkrečius valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, atlyginimų koeficientus“ nepilnai dera su VTĮ projekto formuluotėmis, be to, pagal VTĮ projektą įstaigos vadovas turės ir kitų funkcijų, susijusių su darbo apmokėjimu, pvz., nustatyti darbo apmokėjimo sistemą, todėl minėta nuostata, mano nuomone, yra netiksli, perteklinė ir ne šio įstatymo reglamentavimo dalykas.

74. Reikia keisti ir įstatymo 27 straipsnio 3 dalies 7 punktą (*skatina Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos valstybės tarnautojus ir darbuotojus bei skiria jiems tarnybines (drausmines) nuobaudas*), nes Darbo kodeksas nenumato drausminių nuobaudų (žr. formuluotę Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo Nr. VIII-730 2, 7, 8, 9, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalyje).

75. Žr. 71 pastabą (dėl statuso atkūrimo).

Dėl Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 42 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto:

76. Neaišku, kodėl atsisakoma įstatymo 42 straipsnio 5 dalyje nuostatos dėl reikalingumo valstybės institucijų ar įstaigų vadovams suderinti, kai tarnybinio būtinumo atveju kario perkėlimo į karjeros valstybės tarnautojo pareigas terminas pratęsiamas, tačiau ne ilgiau kaip 2 metams. Mano, nuomone, jei perkėlimas derinamas, tai ir pratęsimas turėtų būti taip pat derinamas.

77. Kodėl nėra keičiama KASOKTĮ 60 straipsnio 3 dalis – „<...>Tarnybinis atlyginimas apskaičiuojamas šio įstatymo I priede nustatytą tarnybinio atlyginimo koeficientą, kuris priklauso nuo kario laipsnio ir pagal šį laipsnį išstarnautų metų, padauginus iš Lietuvos Respublikos Seimo patvirtinto atitinkamų metų *pareiginės algos bazinio dydžio, kuris taikomas apskaičiuojant valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų ir valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareigines algas (atlyginimus)* (toliau – bazinis dydis) <...>“??? Bazinio dydžio pavadinimo ir taikymo 2023 m problema.

78. Ar nereikia keisti KASOKTĮ 10 straipsnio 2 dalies 3 punkto (*ministras tvirtina Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos didžiausią leistiną žvalgybos pareigūnų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičių*)??? Čia - ne valstybės tarnautojų didžiausias leistinas pareigybių skaičius, bet ar tokia norma reikalinga?

Dėl Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo Nr.I-599 20, 24, 25, 27, 40 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

79. Kodėl nėra keičiama Prokuratūros įstatymo 49 straipsnio 1 dalis (*Prokurorų darbo užmokesčiui apskaičiuoti taikomas pareiginės algos bazinis dydis (toliau – bazinis dydis), kurį vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatomis tvirtina Seimas*)? Bazinio dydžio pavadinimo ir taikymo 2023 m. problema, be to, Seimas tvirtins jau vadovaudamas ne minimu įstatymu).

80. Reikia keisti ir įstatymo 49 straipsnio 4 dalį (*Prokurorams mokamas priedas už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, nurodytą Valstybės tarnybos įstatymo 47 straipsnio 1 ir 2 dalyse*), nes pasikeitė VTĮ straipsnių numeracija.

81. Reikia keisti ir įstatymo 49 straipsnio 7 dalį (*Duomenys apie prokurorų darbo užmokestį yra vieši. Šie duomenys teikiami Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka*), nes yra pakeistas įstatymo pavadinimas- *Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas*.

Dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr.VIII-1649 11 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

82. Neaišku, kodėl nėra siūloma keisti STT įstatymo 52 straipsnio 2 dalis, kurioje duodama nuoroda į bazinį dydį, nebeatitinkantį projektuose siūlomo reguliavimo („*Pareiginės algos koeficiento vienetas yra Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintas atitinkamų metų valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis (toliau – bazinis dydis)*“). Bazinio dydžio pavadinimo ir taikymo 2023 m. problema.

83. Ar nereikia keisti ir STT įstatymo 18 str. (dėl nuorodos į valstybės tarnybos tvarkymo funkcijas atliekančią įstaigą)? – žr. 5 pastabą.

Dėl Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto:

84. Neaišku, kodėl nesiūloma keisti įstatymo 45 straipsnio 2 dalis (*Pareigūno darbo užmokesčiui apskaičiuoti taikomas Seimo patvirtintas atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis (toliau – bazinis dydis)*“). Bazinio dydžio pavadinimo ir taikymo 2023 m. problema.

Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 6, 31¹ ir 81 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

85. Neaišku, kodėl atsisakoma statuto 31¹ straipsnyje nuostatos dėl reikalingumo valstybės institucijų ar įstaigų vadovams suderinti, kai tarnybinio būtinumo atveju pareigūno perkėlimo į karjeros valstybės tarnautojo pareigas terminas pratęsiamas, tačiau ne ilgiau kaip 2 metams. Mano, nuomone, jei perkėlimas derinamas, tai ir pratęsimas turėtų būti taip pat derinamas.

86. Statuto 39 straipsnio 8 dalyje yra nuoroda į *valstybės tarnybos tvarkymo funkcijas atliekančią įstaigą* (nereikia keisti?) – žr. 5 pastabą.

87. Kodėl nekeičiama statuto 53 straipsnio 1 dalis („<...> Pareiginės algos koeficiento vienetas yra lygus Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintam atitinkamų metų Lietuvos Respublikos

valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų, valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) baziniam dydžiui (toliau – bazinis dydis)“. Bazinio dydžio pavadinimo ir taikymo 2023 m. problema.

88. Statuto 61 straipsnio 3 dalis (<...>Pareigūnams taikoma profesinių sąjungų organizacijų (susivienijimo, federacijos, centro ir kitų), atstovaujančių valstybės tarnautojams, ir Vyriausybės sudaryta nacionalinė kolektyvinė sutartis, kurioje nustatomos Lietuvos valstybės tarnautojų darbo užmokesčio, tarnybos (darbo), poilsio laiko ir kitos socialinės ir ekonominės sąlygos..“) – koks santykis ir atitiktis VTĮ projektui (dėl kolektyvinių sutarčių)?

Dėl Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 5, 7, 10, 43, 69, 71, 72 ir 79 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

89. Kodėl nekeičiama DTĮ 37 straipsnio 1 dalis – nuoroda į bazinį dydį (*Pareiginės algos koeficiento vienetas yra Seimo patvirtintas atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis (toliau – pareiginės algos bazinis dydis)“.* Bazinio dydžio pavadinimo ir taikymo 2023 m. problema.

90. Reikia keisti ir 43 straipsnio 7 dalį – dėl nuorodos į Valstybės tarnybos įstatymo 51 straipsnio 1 dalies 6 ar 7 punktus (VTĮ straipsnių numeracija pakito).

91. Dėl perkėlimo termino pratęsimo (43 straipsnio 4 dalis) – ar nereikia nuorodos į įstaigų vadovų suderinimą (sistemiškai reikėtų pasižiūrėti su kitais įstatymais, kuriuose numatomas perkėlimas į karjeros valstybės tarnautojo pareigas). Mano nuomone, jei perkėlimas derinamas, tai ir pratęsimas turėtų būti derinamas. Taip pat žr. 76, 85, 123 pastabas.

92. Ar aišku, kaip bus nustatomas pareiginės algos koeficientas diplomatui, perkeltam į karjeros valstybės tarnautojo pareigas (LRVK praktikoje yra susidūrusi su teisės taikymo ir aiškinimo interpretacijomis - vis tik nėra iki galo aišku, ar DTĮ 43 straipsnio 4 dalies nuostata, kad *perkėlimo laikotarpiu diplomatui moka ne mažesnę negu iki perkėlimo nustatytas darbo užmokestis, tačiau ne didesnę negu tai pareigybei nustatytą didžiausią pareiginės algos koeficientą*, gali būti taikoma atsiejamai nuo VTĮ projekto 20 straipsnio 3, 4 dalyse nustatytų taisyklių. Mano nuomone, tai yra teisinio reguliavimo spraga (egzistuojanti ir šiuo metu galiojančiame teisiniame reguliavime). Siūlyčiau įvertinti šį aspektą sistemiskai, prireikus - reglamentuoti sistemiskai dėl visų perkeliamųjų į karjeros valstybės tarnautojų pareigas esant tarnybinei būtinybei pagal VTĮ projekto 14 straipsnio 12-17 dalis (ar nereikia pildyti VTĮ projekto 20 straipsnio 3 dalies?). Taip pat žr. 38 pastabą.

Įsivertinkite - ar gera 43 straipsnio 4 dalies formuluoatė - *negu tai pareigybei nustatytą didžiausią pareiginės algos koeficientą* (VTĮ projekte nustatomas tik mažiausias koeficientas, neaišku kaip bus nustatoma įstaigos darbo apmokėjimo sistemoje? gal konkretus?)?

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo Nr. I-907 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

93. Projekto pavadinime visi žodžiai turi būti rašomi didžiosiomis raidėmis.

94. Reikia keisti ir 28 straipsnio 12 dalį, kurioje minimas *Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas* (yra pakeistas pavadinimas).

95. Kaip suprantate 28 straipsnio 7 dalyje „darbuotojai, kurie atlieka ūkinio ir (ar) techninio pobūdžio funkcijas“ – ar taip pat kaip VTĮ 2 straipsnio 9 dalis? (žr. 1, 12 pastabas).

Dėl Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto:

96. Reikia keisti ir 26 straipsnio 3 dalį (dėl nuorodos į *Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą*).

Dėl Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 22 ir 148 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

97. Reikia keisti ir 148 straipsnio 6 dalį (dėl nuorodos į *Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymą*).

98. Įstatyme yra nuorodų į *buchalterinę apskaitą*.

Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto:

99. Reikia keisti ir 15 straipsnio 9 dalį (dėl nuorodos į *Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymą*).

100. Įstatyme yra nuorodų į *buchalterinę apskaitą*.

101. Ar tikrai siekiama palikti *didžiausią leistiną valstybės tarnautojų pareigybių ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičių vietos savivaldoje*??? (nėra keičiamos nuostatos 16 ir kt. straipsniuose).

Dėl Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio įstatymo projekto:

102. Siūlau iš esmės koreguoti projekto 1 straipsnį, jame nenurodant pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio ilgojo apibūdinimo (su atitinkamais subjektais) bei santrumpos įvedimo dėl to, kad:

- kituose lydinčiuosiuose įstatymų projektuose, taip pat projekto pavadinime nurodomas trumpasis pavadinimas (sistemiškumo aspektas);

- subjektų ratas projekto 1 ir 2 straipsniuose apibrėžiamas kitaip – siūlau 1 straipsnyje subjektų nevardinti, o duoti nuorodą į 2 straipsnyje nurodytus subjektus.

103. Neaiškus ir prieštaringas bazinio dydžio (toliau - BD) nustatymo mechanizmas – pagal projekto 3 straipsnio 1 dalį – BD kasmet tvirtinamas rodiklių patvirtinimo įstatyme ir nustatomas toks koks yra n-2 metų vidutinis mėnesinis šalies darbo užmokestis (su individualiomis įmonėmis) (toliau- VDU). Iš to darytina išvada, kad BD kasmet kis (nes VDU yra kintantis dydis), tik pagal 3 straipsnio 3 dalį, naujas BD negali būti mažesnis už esamą bazinį dydį (su t.t. išimtimis). Tuo tarpu 3 straipsnio 2 dalyje nustatoma, kad „BD peržiūrimas ne rečiau kaip kas trejus metus <.>“. Ką tai reiškia? Mano nuomone, visiškai neaiškus šios dalies santykis su 1 dalyje nustatytu tvirtinimo mechanizmu. Nebus atsižvelgiama į VDU? (tokiu atveju reguliavime reikia numatyti atitinkamas išimtis). Siūlau įvertinti šiuos aspektus, taip pat pildyti aiškinamąjį raštą.

104. Ar aišku, kas yra naujas BD (projekto 3 straipsnio 3 dalis)? Gal vartoti BD planuojamiems metams (kaip yra 1 dalyje)?

105. Projekto 4 straipsnis iš esmės koreguotinas, yra esminių vidinių prieštaravimų, loginio ir teisinio nesuderinamumo tarp 2 ir 4, 5 dalių, bei su kitais projekto straipsniais. Be to, nesupratau, koks ir kodėl dar kitas įstatymas numatytas 5 dalyje (dar bazinio dydžio 2023 metams atskiras įstatymas, o subjektai tie patys kaip Seimo 2023 metams tvirtinamo bazinio dydžio rodiklių patvirtinimo įstatyme – žr. projekto 1, 2 ir 3 straipsnius??). Bazinio dydžio pavadinimo ir taikymo 2023 metams problema (Žr. 1 pastabą).

106. Šiame Projekte nurodoma, kad Seimas tvirtina BD, kituose projektuose (pvz., VTĮ projekto 20 straipsnio 2 dalis ir kt.) Seimas nustato BD (sistemiškai reikia peržiūrėti ir kitus įstatymus, suvienodinant formuluotes).

Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės teismų administracijos įstatymo Nr.IX-787 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto:

107. Sistemaiškai įvertinus keičiamo įstatymo 4 straipsnio 3, 4 dalis, mano nuomone, reikėtų keisti ir 4 straipsnio 4 dalį, joje atsisakant nuorodos į nepriekaištingą reputaciją (atsižvelgiant į tai, kad Nacionalinės teismų administracijos direktoriui bus taikomi nepriekaištingos reputacijos ir lojalumo valstybei reikalavimai, nustatyti VTĮ).

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės politikų darbo užmokesčio įstatymo projekto:

108. Siūlau įvertinti, ar nereikia tikslinti Projekto pavadinimo ir atitinkamų Projekto nuostatų, vietoj *darbo užmokesčio* vartojant *atlyginimo, pareiginės algos* ar pan. (analogiškai kaip, pvz., nurodoma Teisėjų atlyginimų įstatyme), atsižvelgiant į tai, kad:

- Projekte numatyta (3 straipsnio 1 dalis), jog valstybės politikai gauna darbo užmokestį, kuris „apskaičiuojamas šio įstatymo priede atitinkamą valstybės politikui nustatytą pareiginės algos koeficientą padauginus iš pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio“ (jokių kitų sudedamųjų dalių darbo užmokestis neturi);
- Projekte numatytas ne darbo užmokesčio, o pareiginės algos koeficientas (priedas net vadinasi *Valstybės politikų pareiginės algos koeficientai*).

Jei būtų nuspresta koreguoti pavadinimą- atitinkamai tikslintini ir lydintieji įstatymų projektai, kuriuose duodama nuoroda į šį įstatymą.

109. Projekto 2 straipsnyje yra vardijami valstybės politikai. Atkreipiu dėmesį, kad šis straipsnis nepilnai dera su VTĮ projekto 2 straipsnio 11 dalimi (žr. pvz., Projekto 2 straipsnio 2 punktą- nurodomi Seimo pareigūnai, kurie nėra nurodyti VTĮ). Mano nuomone, iš esmės jie gali būti vadinami Seimo nariais (plačiąją prasme), ir būtų galima iš viso išvengti jų apibendrinto pavadinimo vartojimo Projekte; esant poreikiui, Projekte turėtų būti išvardijami atitinkamas pareigas užimantys Seimo nariai, toliau įvedant atitinkamą santrumpą (atkreiptinas dėmesys, kad pagal teisės technikos taisykles, Projekte įvesta santrumpa negaliotų priedui).

110. Projekte yra teisinis nelogiškumas – 2 straipsnio 7 punkte sakoma, kad šio įstatymo nustatyti darbo užmokesčio dydžiai taikomi savivaldybių tarybų nariams, tuo tarpu 3 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad savivaldybių tarybų nariams už darbą, atliekant savivaldybės tarybos nario pareigas, atlyginama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nustatyta tvarka). Būtina patikslinti.

111. Projekto 3 straipsnio 2 dalis savo turiniu neatitinka straipsnio pavadinimo, ji turėtų būti keliama pvz., į 2 straipsnį ar pan.

112. Projekto 3 straipsnio 1 dalyje nustatoma darbo užmokesčio apskaičiavimo taisyklė, kurioje minimas koeficientas (vienaskaita), tuo tarpu šio straipsnio 3 dalyje vartojama daugiskaita.

Dėl Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr.VIII-1904 pakeitimo įstatymo projekto:

113. Nauja redakcija dėstomą įstatymą siūloma vadinti *Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymas*. Siūlau įvertinti tikslingumą pavadinime vartoti *darbo užmokesčio* – argumentai nurodyti 108 pastaboje.

Jei būtų nuspresta koreguoti pavadinimą- atitinkamai tikslintini ir lydintieji įstatymų projektai, kuriuose duodama nuoroda į šį įstatymą.

114. Atkreipiu dėmesį, kad Projekto siūlomo teisinio reguliavimo nėra aišku (taip pat nėra informacijos ir aiškinamajame rašte), ar galės būti taikomos atitinkamos Darbo kodekso nuostatos apmokant už viršvalandžius, darbą švenčių, poilsio dienomis ir pan. Siūlau įvertinti šį aspektą sistemiskai (ši pastaba taikoma ir kitiems apmokėjimo įstatymų projektams).

115. Reikia tikslinti nauja redakcija dėstomo įstatymo 1 straipsnį, nes jame suformuluota norma (*Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų, kuriems netaikomas Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, darbo užmokesčio dydžius*) yra teisine prasme netiksli ir klaidinanti, nes VTĮ projekto 1 straipsnyje nurodomas valstybės pareigūnų, kuriems netaikomas VTĮ (arba kuriems taikomi tik tam tikros VTĮ nuostatos), ratas yra kitoks, negu nurodytas nauja redakcija dėstomo įstatymo 2 straipsnyje.

116. Nauja redakcija dėstomo įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje vartojama ydinga formuluotė „*valstybės institucijų, kurioms vadovauja valstybės pareigūnai, nurodyti šio įstatymo priede, nariams*“, siūlome vartoti formuluotę, kuri nurodyta 2 straipsnio 18 punkte – „*Seimo, Respublikos Prezidento, kitų pagal specialius įstatymus paskirtų valstybinių (nuolatinių) komisijų ir tarybų nariams* <...>“.

117. Projekto 2 straipsnio 2 dalyje (įstatymo taikymas) nustatoma darbo užmokesčio nemažinimo taisyklė valstybės pareigūnams, kol jie eina tas pačias pareigas. Siūlau įvertinti, ar nėra tikslinga sureguliuoti taisyklę – kaip būtų su darbo užmokesčiu, jei pasibaigus valstybės pareigūno kadencijai, jis vėl būtų paskirtas į tas pačias pareigas naujai kadencijai (ar būtų laikoma, kad eina tas pačias pareigas?).

118. Manau, kad Projekto 2 straipsnio 3 dalyje suformuota taisyklė visiems atvejams netiks, nes iš esmės keičiamas įstatymas „skyla“ į du atskirus įstatymus (ar padaryta analizė, kiek yra įstatymų, kuriuose minimas Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas, ir ar visur tiks keitimas į Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymą, kai kur turės būti keičiama į Lietuvos Respublikos politikų darbo užmokesčio įstatymą (aiškinamajame rašte tokia informacija nėra pateikta). Iš viso reikia įsivertinti ar šios dalies reikia; kartu su projektu turėtų būti teikiami visų reikalingų įstatymų atitinkami pakeitimai.

119. Projektas tikslintinas teisės technikos aspektu - išdėdčius įstatymą nauja redakcija, po priedo turi būti dedamos kabutės (žr. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 176.5 papunktyje pateiktą pavyzdį).

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo Nr.I-464 13, 26 ir 45 straipsnių pakeitimo projekto:

120. Siūlome papildyti projektą ir keisti įstatymo 31¹ straipsnį dėl šių priežasčių:

- 1) 1 dalyje duodama nuoroda į *buhalterinę apskaitą*;
- 2) 2 dalį (ar kitur) dėl suderinimo su Strateginio valdymo įstatymo nuostatomis (ar nėra poreikio numatyti specialiajame įstatyme šioms Vyriausybės įsteigtoms įstaigoms, kurios centralizuotai atlieka dalį viešojo sektoriaus subjektų bendrųjų funkcijų, turėti metinį veiklos planą (žr. *Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. gegužės 20 d. išvadoje Nr. NV-1392 teiktą pastabą dėl Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro nuostatų - Nuostatų*

12 punktas, kuriame nurodoma, kad Centro veikla organizuojama vadovaujantis finansų ministro patvirtintu metiniu veiklos planu <...>, neatitinka Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo nuostatų: šio įstatymo 9 straipsnio 3 punkte nurodoma, kad metiniai veiklos planai rengiami, jei jų rengimą numato atskirų strateginio valdymo sistemos dalyvių veiklą reglamentuojantys įstatymai; analogiška nuostata yra nurodyta ir minėto įstatymo 25 straipsnio 2 dalyje. Centras neturi specialaus jo veiklą reglamentuojančio įstatymo, yra tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 30¹ straipsnis, reglamentuojantis Vyriausybės įsteigtas kitas biudžetines įstaigas, ir šiame straipsnyje nėra nuorodos į metinius veiklos planus (skirtingai nei, pvz., Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 30 straipsnio 4 dalyje, kurioje numatytas įstaigos prie ministerijos metinis veiklos planas. Šis Centro nuostatų projektas yra gražintas Finansų ministerijai tikslinimui).

Šį aspektą reikėtų darbo tvarka pasiderinti su Finansų ministerija.

Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento įstatymo Nr. I-56 13 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto:

121. Dėstant 15 straipsnį reikia tikslinti formuluotę, nes yra *pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis*, o konkretus koeficientas turėtų būti nurodomas, pvz., prieš šiuos žodžius (neįterpiamas į vidurį) ; taip pat siūlyčiau įvertinti ar nereikia nuorodos ir į *Seimo patvirtintą...bazinį dydį* (taip pat žr.. 106 pastabą).

Dėl Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo 28, 29, 37 50, 64 straipsnių, įstatymo priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo projekto:

122. Teisės technikos aspektu tikslinti – dėstant 29 straipsnio 2 dalį nereikalinga santrumpa „(toliau – Darbo kodeksas)“.

123. Neaišku, kodėl 50 straipsnio 6 dalyje (projekto 4 straipsnis) atsisakoma - *valstybės ar savivaldybės institucijų ar įstaigų vadovams suderinus* (pratęsiant perkėlimo terminą iki 2 metų). Mano, nuomone, jei perkėlimas derinamas, tai ir pratęsimas turėtų būti taip pat derinamas.

124. Kodėl nekeičiama 64¹ straipsnio 5 dalis - dėl nuorodos į *Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinį dydį*? Bazinio dydžio pavadinimo ir taikymo 2023 metams problema.

Dėl Lietuvos Respublikos teisėjų darbo apmokėjimo įstatymo Nr.X-1771 pakeitimo įstatymo projekto:

125. Atsižvelgiant į tai, kad keičiamas ir įstatymo pavadinimas, nauja redakcija dėstomo įstatymo priede reikia tikslinti žymoje nurodomo įstatymo pavadinimą.

126. Projektas tikslintinas teisės technikos aspektu - išdėsčius įstatymą nauja redakcija, po priedo turi būti dedamos kabutės (žr. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų 176.5 papunktyje pateiktą pavyzdį).

Dėl Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo Nr. VIII-730 2, 7, 8, 9, 11, 13, 14 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 8¹ straipsniu įstatymo projekto:

127. Projekto 6 straipsniu keičiamo įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje reikia patikslinti nurodomo įstatymo pavadinimą (kaip lydintysis teikiamas projektas, kuriuo siūloma vadinti įstatymą Lietuvos Respublikos valstybės pareigūnų darbo užmokesčio įstatymas).

128. Atkreipti dėmesį, kad turi būti tikslinama Projekto 9 straipsnio dalių numeracija.

129. Ar atostogų klausimas neturėtų būti reguliuojamas taip, kaip siūloma VTĮ projekte? Žr. 7 pastabą (sistemiškumo aspektas – dėl garantijų suvienodinimo (bent jau „priartinimo“) valstybės pareigūnams).

Dėl Vyriausybės nutarimo projekto:

130. Atsižvelgiant į tai, kad kartu su VTĮ projektu Seimui teikiami ne tik vien įstatymų projektai, bet ir Seimo statuto pakeitimo projektas, Vyriausybės nutarimo 2 punkte vietoj žodžių „įstatymų projektus“ įrašytini žodžiai „teisės aktų projektus“ (derinant ir su Vyriausybės nutarimo pavadinimu).

131. Vyriausybės nutarime nurodoma, kad teikiamas ir Teismų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas – **nėra pateiktas derinimui**. Jei bus keičiamas Teismų įstatymas – reikia keisti Teismų įstatyme ir nuorodas į „apmokamas Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymo nustatyta tvarka“ (pasikeitęs įstatymo pavadinimas).